

הנשארים מאחור: מוביליות בין דורית ומלכודת העוני בישראל

זק הירש, יותם מרגלית, קרנית פלוג

כנס אלי הורביץ

לכלכלה וחברה | 2025

של המכון הישראלי לדמוקרטיה

קרן דליה ואל
הורביץ בע"מ

מהם המאפיינים של הנשאים מאחור?

- באיזו סביבה הם גדלים?
- איזה חינוך הם קיבלו?
- מהם דפוסי התעסוקה שלהם?

• מידע על 430,000 פרטים ממגוון גופים ממשלתיים, ביניהם:

- מאפיינים דמוגרפיים (משרד הפנים)
- מאפייני השכלה תיכונית (משרד החינוך)
- השכלה אקדמית (מל"ג)
- הכשרות מקצועיות (מה"ט)
- היסטורית הכנסה ותעסוקה אישית (רשות המיסים)
- הכנסה ותעסוקת הורים (רשות המיסים)

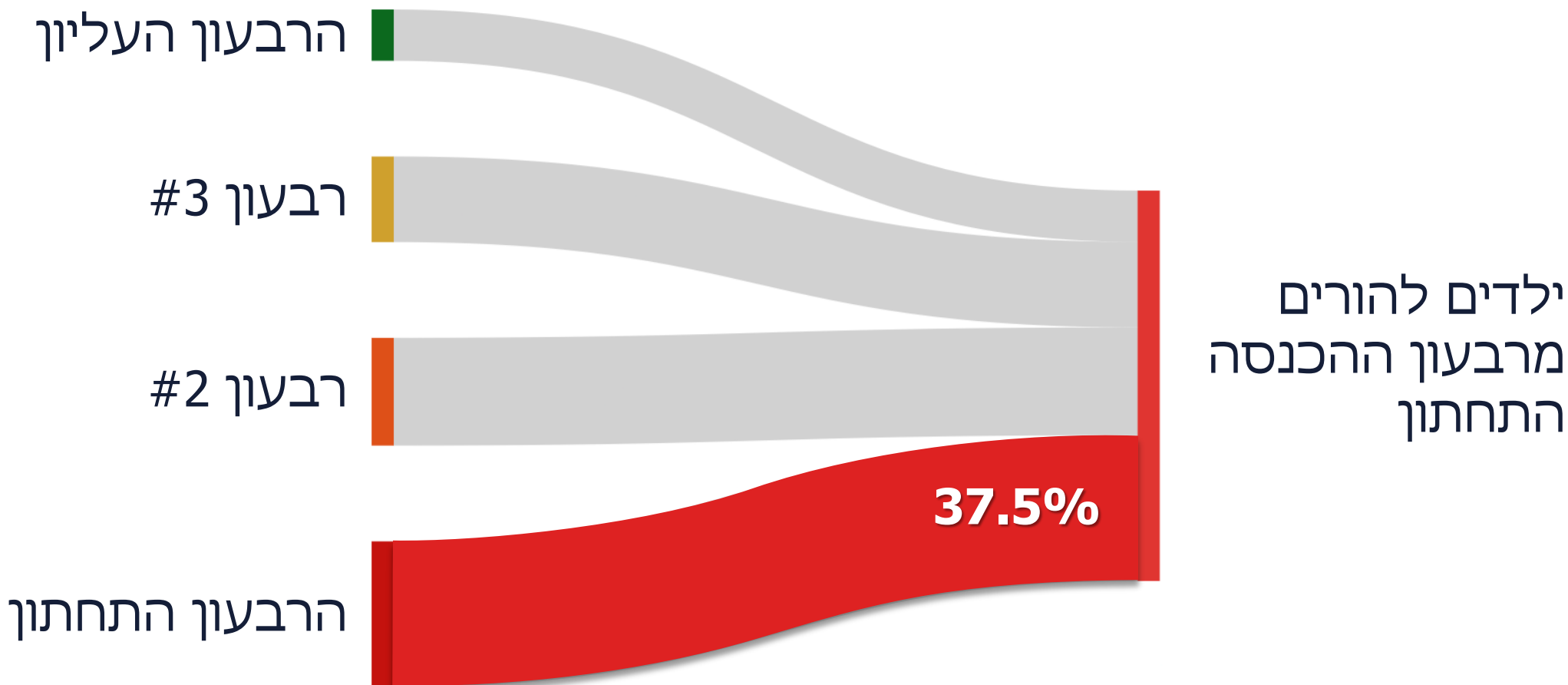
נתונים

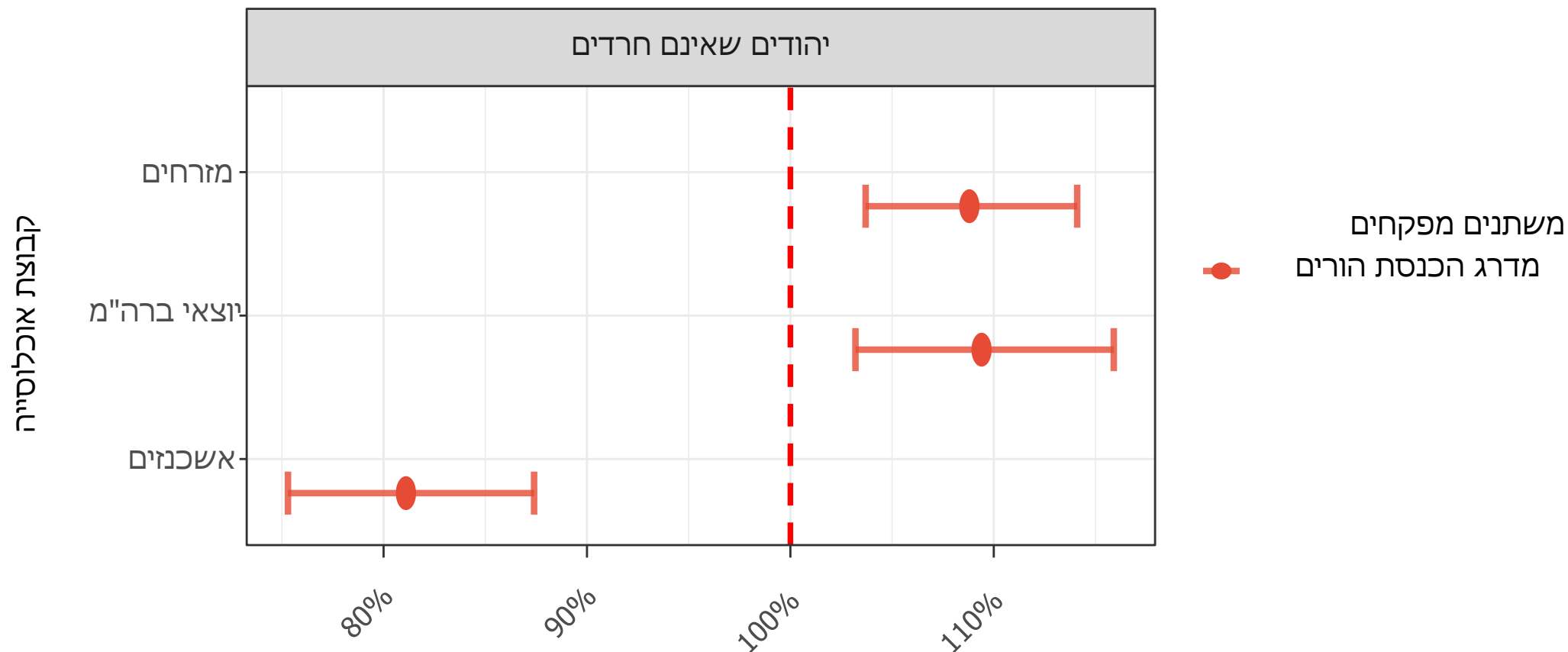
מוביליות בין רבעונים בישראל

בקרב צאצאי
הרבעון
התחתון

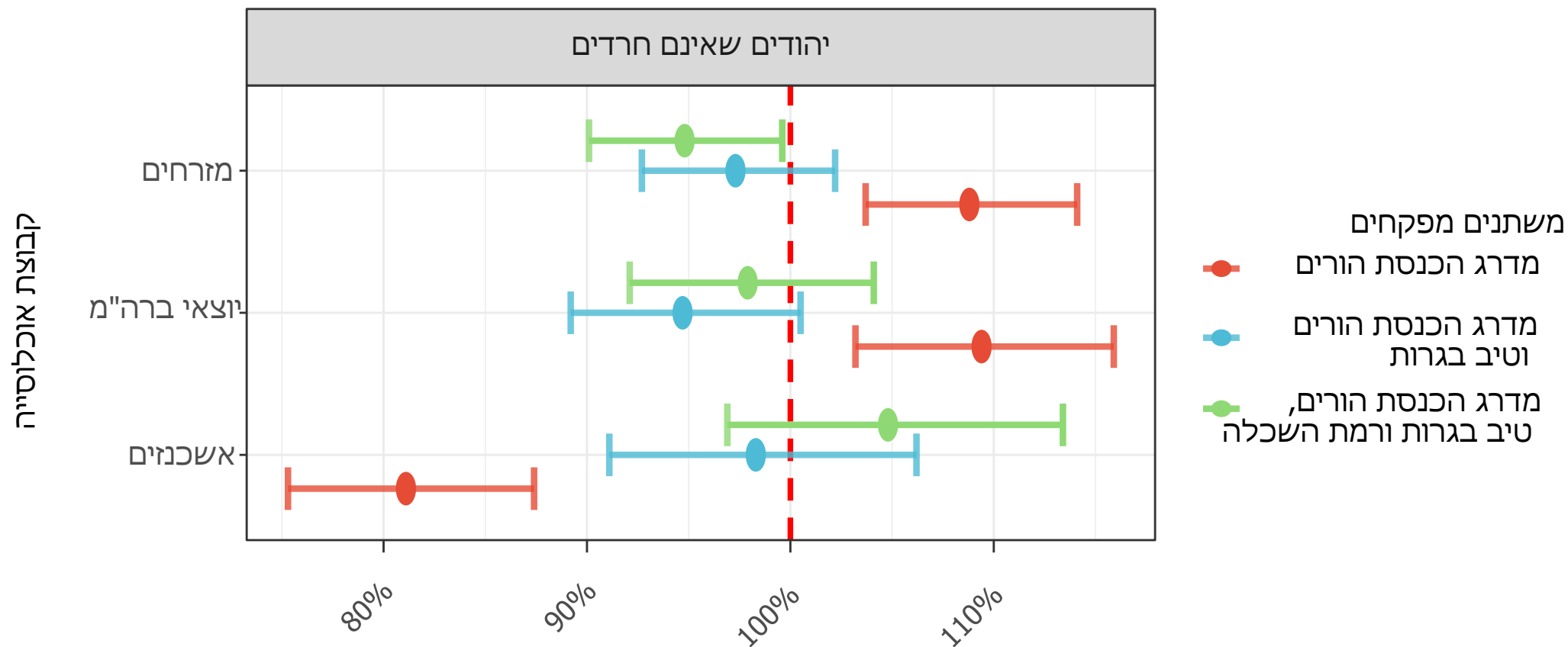
ישנם פערים גדולים בסיכוי של קבוצות שונות של יהודים לא-חרדים להישאר מאחור

יחס הסיכויים להישאר מאחור - ביחס ליהודים לא-חרדים ממוצא מעורב

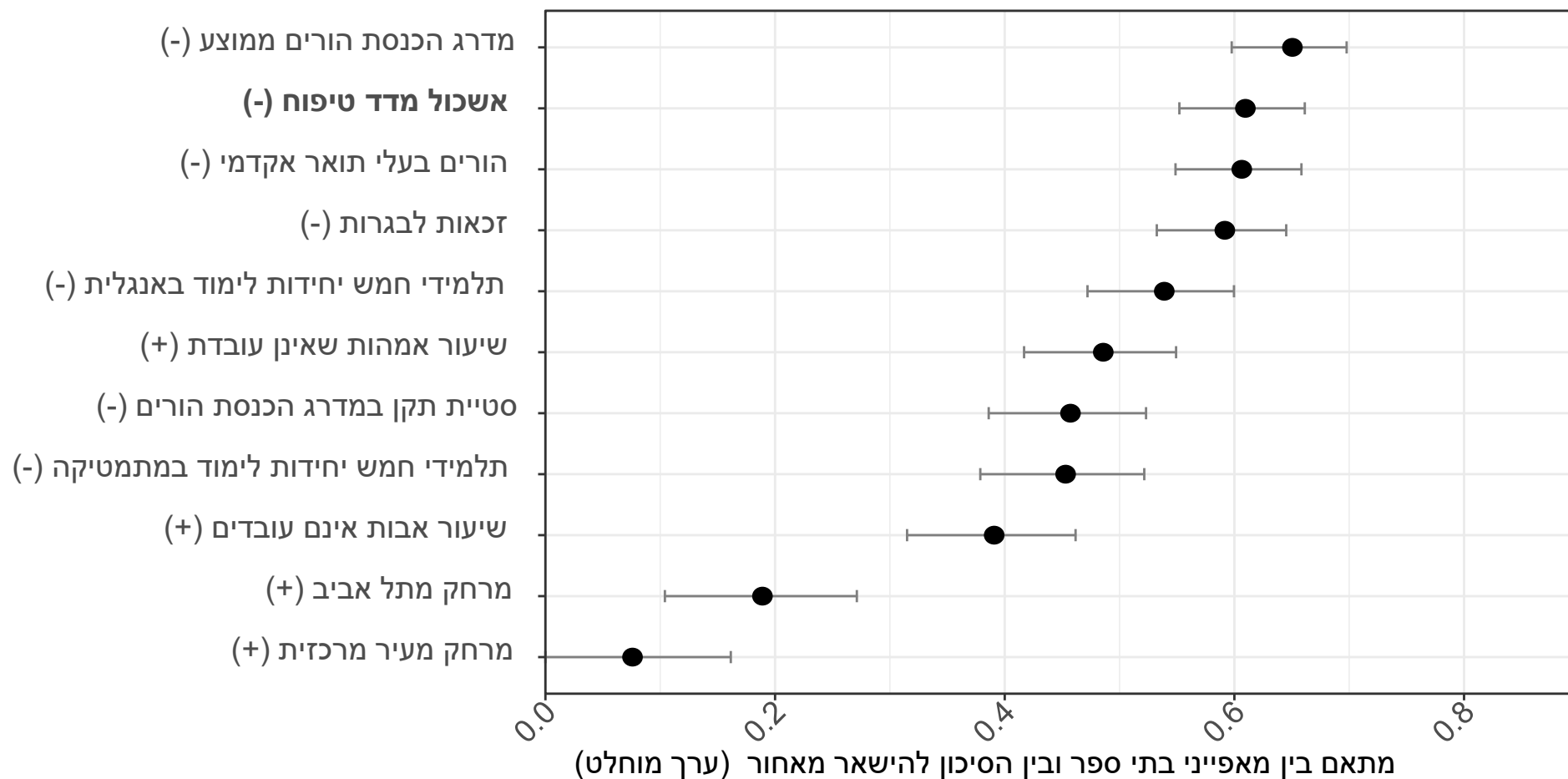
הפערים ביכולת היציאה ממעגל העוני בישראל מתקבעים כבר בתיכון

יחס הסיכויים להישאר מאחור - ביחס ליהודים לא-חרדים ממוצא מעורב

לבתי ספר השפעה חשובה על יציאה ממעגל העוני; למשרד החינוך כלי המאפשר זיהוי של מוסדות 'בעיתיים'

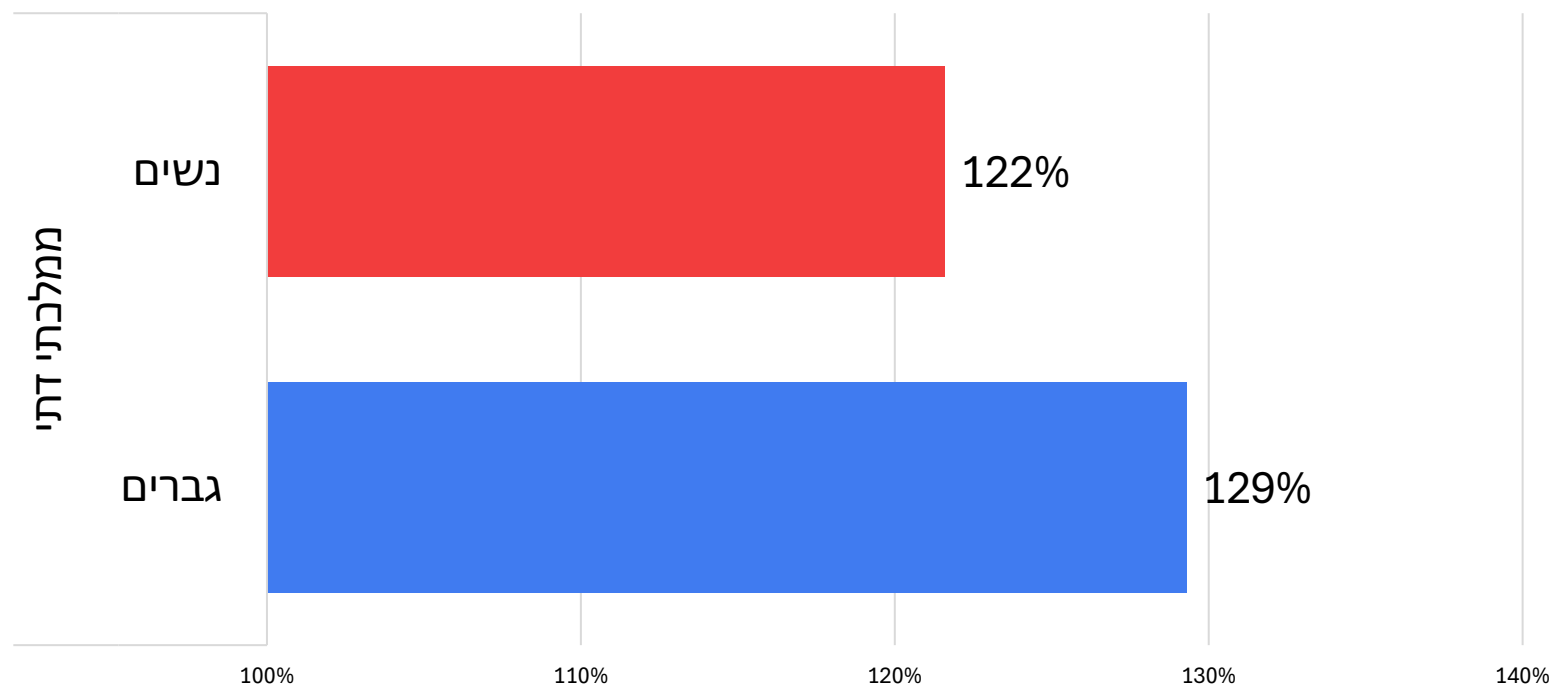
בתי ספר

באילו בתי-ספר לתלמידים סיכון גבוה מרקע חלש להישאר מאחור?

בוגרי הממלכתי-דתי נשארים מאחור יותר מבוגרי הממלכתי, גם כשהם בעלי תעודת בגרות דומה

היחס בין הסיכויים של בוגרי הממלכתי-דתי מרקע כלכלי חלש להישאר
מאחור ובין הסיכויים של בוגרי הממלכתי

זרמי חינוך

האם יש
הבדל בסיכון
של תלמידים
מרקע חלש
להישאר
מאחור בין
זרמי החינוך?

■ תעסוקת הנשאים מאחור מאופיינת באי-יציבות:

- יותר יציאות משוק העבודה
- שיעור גבוה של חודשים מחוץ לתעסוקה
- יותר עזיבות של מעסיקים
- יותר זעזועי הכנסה

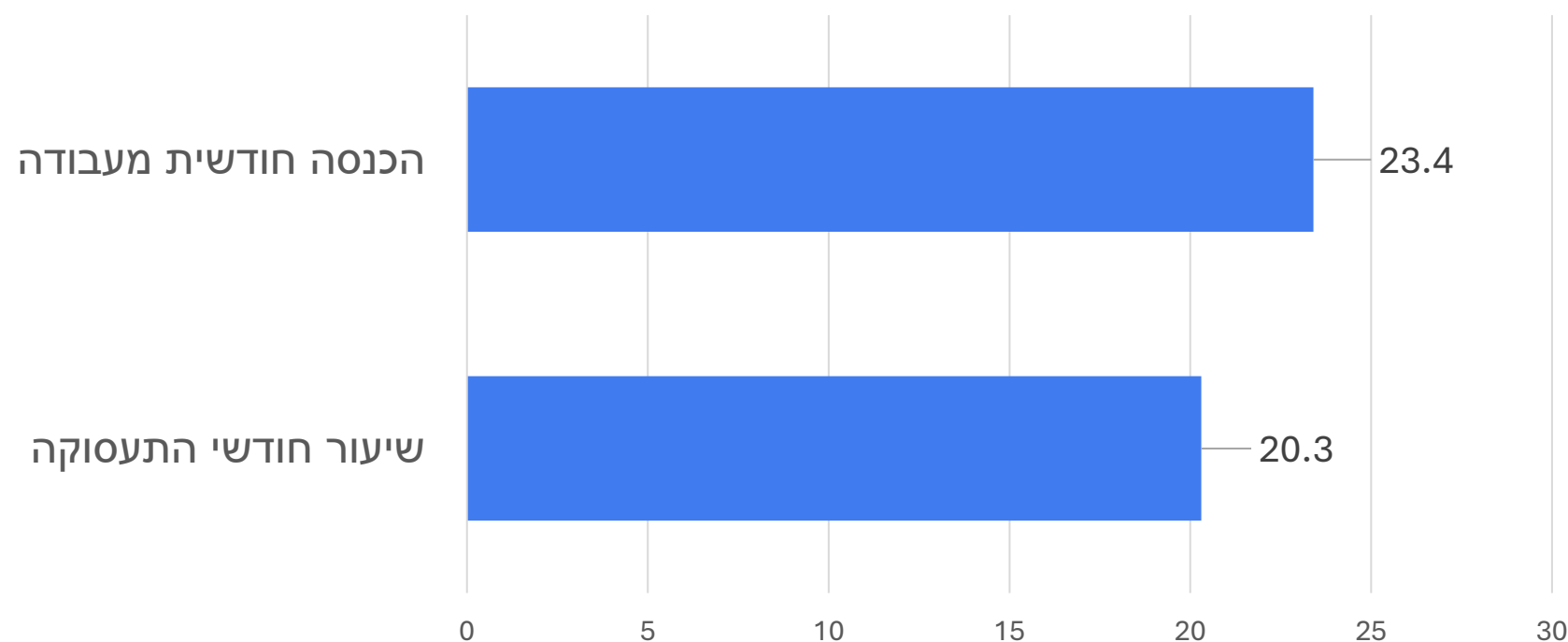
יציבות תעסוקתית

מה האתגרים
עימם
מתמודדים
הנשאים
בשוק
העבודה?

לשיעור חודשי התעסוקה ורמת ההכנסה תרומה דומה לסיכוי של פרטים מרקע כלכלי חלש להישאר מאחור

שינוי בסיכוי להישאר מאחור המתואם עם שינוי של סטיית תקן

יציבות תעסוקתית

מה האתגרים
עימם
מתמודדים
הנשארם
בשוק
העבודה?

ממצאים עיקריים

- הסיכוי של ישראלים מרקע כלכלי נמוך להישאר מאחור גבוה ביחס למדינות מפותחות אחרות (37.5%).
- הפערים בין קבוצות שונות של יהודים לא חרדים מתקבעים כבר בתקופת בית הספר.
- לילדים מרקע כלכלי חלש סיכוי גבוה במידה ניכרת להישאר מאחור אם הם לומדים בזרם הממלכתי-דתי (לעומת הממלכתי).
- הישגות מאחור נובעת במידה שווה מהכנסה נמוכה וקושי בתעסוקה רציפה.

ממצאים עיקריים

- הסיכוי של ישראלים מרקע כלכלי נמוך להישאר מאחור גבוה ביחס למדינות מפותחות אחרות (37.5%).
- הפערים בין קבוצות שונות של יהודים לא חרדים מתקבעים כבר בתקופת בית הספר.
- לילדים מרקע כלכלי חלש סיכוי גבוה במידה ניכרת להישאר מאחור אם הם לומדים בזרם הממלכתי-דתי (לעומת הממלכתי).
- הישגות מאחור נובעת במידה שווה מהכנסה נמוכה וקושי בתעסוקה רציפה.

01

התערבות מוקדמת ובשלבים
השונים במערכת החינוך

02

בחינת הטיפול בתלמידים מרקע
כלכלי חלש בממלכתי דתי

03

הקצאות משאבים נוספים
לטובת הכשרת עובדים

מסקנות
והמלצות

01

התערבות מוקדמת ובשלבים
השונים במערכת החינוך

02

בחינת הטיפול בתלמידים מרקע
כלכלי חלש בממלכתי דתי

03

הקצאות משאבים נוספים
לטובת הכשרת עובדים

מסקנות
והמלצות

